

Universitetssykehuset Nord Norge

9038 Tromsø

Ref 2022/863 -1

Harstad 20.2 2022

Vi oversender med dette vårt hørings svar fra LPP Landsforeningen for Pårørende innen Psykisk Helse - angående valg av virksomhetsalternativ nye arealer PHV og TSB i Tromsø.

LPP vil for det første takke for at vi fikk medvirke med pårørenderepresentant inn i prosjektet og i overordnet medvirkningsgruppe.

Det er innledningsvis viktig for oss å presisere at pårørendes situasjon henger tett sammen med brukers og pasientens tjenestetilbud. Pårørende er mennesker i alle aldre - barn og unge - unge voksne, voksne og eldre. Estimert er ca 800000 mennesker i en pårørendesituasjon til enhver tid. Pasientforløpet må ligge til rette for en god inkluderende pårørendestrategi med pårørendestøtte, medvirkning og involvering.

Det er viktig for familiemedlemmer å bli involverte og anerkjent som en ressurs i behandlingen. Familiesentrerte tjenester kan gi bedre helse og velvære for barn og /eller gi familien høyere tilfredshet for familien og mer effektiv bruk av helsetjenestene. Det er viktig å etablere arenaer for etnisk refleksjon for å få til samhandling med god pårørendeinvolvering og pårørendemedvirkning.

Det er viktig for oss å påpeke at for å lykkes med godt behandlingsforløp er det av stor betydning at en har lagt vekt på **gode uteområder** som en integrert del av behandlingsforløpet og behandlingsopplegg. I behandlingen særs TSB er det viktig å legge til rette for samarbeid med pårørende og/eller andre instanser.

LPP mener Åsgård alternativet er forbundet med minst usikkerhet og er det eneste virksomhetsalternativet hvor fagmiljø ikke blir splittet opp. Stabilisering av helsepersonell er av stor betydning for pasient og pårørendes tilrettelegging. Det er også et viktig tiltak som vil styrke foreldre -barn relasjon og redusere stress og øke tryggheten.

LPP mener virksomhetsalternativ 1 - Breivika har en stor svakhet i forhold til skjermede og tilrettelagte uteområder, lokalisering har alvorlig høy støy forekomst og betydelig økt trafikk aktivitet.

Brevika som alternativ vil, medfører dårligere kvalitet på pasientbehandling og ivaretagelse av barn som pårørende. Det vil uten tvil kunne forverre pasientens helsesituasjon, basert på faglige erfaringer fra pårørende, pasienter og faginstanser.

LPP mener at lokalisering med somatikk Brevika - gir mindre mulighet for å ivareta eget behov for diskresjon. Området må gi mulighet for ivaretagelse av behovet for diskresjon - sett fra en bruker og pårørendeperspektiv.

Pasienter og Pårørende kan ha behov for å bli skjermet for eksponering mot omgivelsene. Dette gjelder ankomst områder, uteområder og innendørs som gir innsyn fra omgivelsene. Pasienter bestemmer selv om dette er et behov, men når det er et behov skal det være mulighet for egenskjerming.

Bruker og pårørende representantene har brukt begrepet «ivareta diskresjon». Dette tolkes som samme fenomen. Tjenesten har et særlig ansvar for å ivareta behovet diskresjon når pasienten er i en tilstand som gjør at egen ivaretagelse er redusert.

Pasienter som har behov for langvarige og akutt behandling, er en spesielt sårbar gruppe med sterkt behov for stabil oppfølging av fagmiljøet. Disse pasientene har ofte et forsterket grunnleggende behov for ro og et stort behov for aktivitetsbasert behandling..

LPP mener det må legges til rette for skjermet tilfriskning også innen PHV /TSB. Det er viktig at pasientforløpet utøves med verdighet og med redusert bruk av tvang.

Åsgård alternativ har gode og skjermede uteområder som gir mulighet for å skape tilrettelagte og differensierte uteområder i umiddelbar nærhet til byggene - dette vil også gi økt aktivitet og redusert bruk av tvang i behandling av pasient. Det at vi reduserer episoder ved bruk av tvang vil også gi pårørende økt livskvalitet.

LPP vil bemerke at reduksjon av stigma er både et helsepolitisk og faglig mål.

Det er fortsatt vanskeligere for mange å erkjenne, avsløre og kommunisere at en mottar behandling fra PHV/TSB, sammenlignet med å motta tjenester i somatikk. Det er fortsatt slik at samfunnet og helsetjenester håndterer psykiske lidelser og rusavhengighet annerledes enn somatiske sykdommer. I lys av dette er det viktig å vurdere område og bygningsrelaterte faktorer, slik at de som kan bidra til å redusere stigmatisering.

Enheters plassering kan ha betydning for hvordan sykehuskontakt oppleves og kommuniseres. Det henger sammen med hvordan lokalsamfunn oppfatter og omtaler ulike enheter og områder for psykisk helsevern og TSB. Ved nærlokalisering til somatikk kan pasienter i større grad «nøytralisere» typen helsehjelp pasienten mottar. f.eks. at pasienten skal til sykehuset, og ikke områdenavn for psykiatrisk enhet

LPP vil også be beslutningstakere om å legge vekt på at en stor del av brukere, pasienter og Deres pårørende har en samisk kultur. Det er av betydning for denne kulturen at omgivelsene og uteområder er tilrettelagt og tilfredsstillende deres kultursensivitet.

LPP viser til forskning og erfaringskompetanse som viser til at psykisk helse og rus pasienter vil ha god tilfriskning når en tilrettelegger for kulturforståelse og kultursensivitet.

LPP mener det er viktig samhandling i nord at vi bygger et nybygg som ivaretar den samiske befolkningen. For å imøtekomme pasient og pårørende både i norsk og samisk kultur må vi legge vekt på uteområder som en del av behandlingen. Alternativ 2 Åsgård er det området som best kan legge til rette for å imøtekomme Kultursensitiv mål.

LPP vil påpeke viktigheten at Helse Nord - UNN tilpasser fremtidige behandlinger og legger til rette for gode recovery prosesser sett i et helhetlig behandlingsforløp. Alle våre pasienter og Deres pårørende har behov god medvirkning, et samlet fagmiljø og sammenhengende tjenester.

LPP støtter også styrking av kompenserende tiltak ved alternativ 2 Åsgård. Det støttes at det opprettes en permanent *fastlege*, ambulerende somatiske tjenester og en ambulerende geriatri team. God samhandling vil gi tilgjengelighet til andre viktige kompetansemiljøer.

LPP støtter rapportens konklusjon om oppfordring for at nye arealer for psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling i Tromsø legges til Åsgård.

LPP pårørendemedvirkning og pårørendes uttalelser støtter begrunnelsen for anbefalingen, og har en bredt, faglig og grundig forankring i bruker og pårørendestemmen. LPP Troms og Finnmark Fylkesstyre slutter seg til denne anbefalingen fra bruker, pasient og pårørende,

LPP støtter også overordnet Medvirkning gruppe sin vurdering av ulike fordeler og svakheter med virksomhetsalternativene. Åsgård viser styrke både som det gunstigste området som legger best til rette for god pasientbehandling

Nå er det Helse Nord som til slutt vedtar både kriterier og endelig tomt og lokalisering for et nytt sykehus. Dersom det regionale foretaket velger å se bort ifra overordnet medvirknings gruppe sin konklusjon. Ber LPP at det må begrunnes særlig fra beslutningstaker.

Valg av lokalisering er viktig og angår hele Nord Norge. Det aller viktigste i denne fasen vi er i nå, er å avgjøre om løsningen vi lander på er gjennomførbart og godt tilrettelagt for pasient og Deres pårørende.

Vennlig hilsen

LPP Fylkesstyret Troms og Finnmark

Ann-Kirsti Brustad

Leder

(Sign.)

ann.kirsti@bikuben.net

Telf 90898788